

Iani Gvlielmi Verisimilivm Libri Tres

Gulielmus, Janus

Antverpiae, M. D. LXXXII.

Ad Illvstrem Et Generosvm Dominvm 10. Cyriacvm L. Baronem
Polhemivm, Et Vvartenvrgicvm, & c. Iani Gvlielmi Lubecensis Præfatio.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-70877](#)

AD ILLVSTREMET
GENERO SVM DOMINVM
IO. CYRIACVM L. BARONEM POL-
HEMIVM, ET VVARTENBVRGICVM, &c.

IANI GVLIELMI

Lubecensis

P R A E F A T I O .

VM multis in rebus veris experimur, quod à sapientissimis viris proditum est, honestum suapte vi pollere, aliena illa laudis atque utilitatis lenocinia, ut alliciat impellatq. hominum animos non desiderare; tam nusquam magis, meo iudicio, opinor tuo etiam generosissime I o. C Y R I A C E, quām in humanitatis & litterarum studiis. Etenim si cogites, quid id sit, quod optimam quamque ardorem inflamatam studio rapiat ad antiquitatis rerumq. gestarum memoriam, quaerique de virtutibus est doctrinam, adeoque uno nomine humanitatem cognoscendam, exigitque ad cultum linguarum earum, qui nos inclūsi hi thesauri rerum nobilissimarum continentur; non temere reperias aliud præter

* 2

opinio-

Interpretatione

P R A E F A T I O.

opinonem, non auditione acceptam illum
sed à natura insitam atque innatam, honeste-
simè sciri omnia hæc; ignorari ac prætermi-
ti turpiter, & ab ignauissimo quoque,
quod iuxta est, stolidissimo, quive, quid in
hac naturæ præstantia hominem imprimi
deceat, illustretque maximè, perspicere ne
possit. Præteria quidem doctrinarum ac vi-
tutis ab imperitissimis occupati sentimus
quorum opera popularis, & splendor in vi-
gus est: neque id rectè, an secus fiat, nunc de-
puto, hoc quidem, ego si raseam, res ipsa lo-
quatur, ut ad opes honoresque nitare, colli-
amari litteras non posse: quas qui arctius ap-
plicentur, iam etiam vltro sibi mitto da-
re ad dignitates & opulentiam (nam fer-
dum hoc quidem aliquo modo effet tam
sed ad ipsam quoque, si dñs placet, veram
solidam laudem aditum præcludunt. Ha-
enim rerum ventum est, & parum fuit in
peritiæ diuitias ac honores ex viciis literariorum
spolia cepisse, nisi hoc quoque dedecus inu-
rent, inertesque & insanas audire vulgo co-
gerent. Itaque quod ille olim monebat
pientes, ut latarent, & se à luce publica &
ba famaque etiam hominum in otium &
nebras vindicarent, satisque haberent
vixisse, & latuisse; hoc nunc ut aliter faci-

P R A E F A T I O.

copiae non est: quippe vbi in maximis tempe-
satibus, quibus multas resp̄ublicas iam pef-
sum ire videmus, vt quisque à doctrina reli-
ctissimus atque imparatissimus est, vt ab hu-
manitate refugere semper visus est longissi-
mè, ita facillimè ad clauum admittitur: hi,
quibus solis suæ reipublicæ gubernacula Pla-
to commendat, si viuere iam, & in sentina
væcere possunt, pulcrè discedunt. Nam phi-
losophum quidem nunc quis è multis tunc
admiratur? quis non cum occasio est irriden-
di, arripit? adeoque si nulla est, tamen arri-
pet nullam: *nemo, herculè nemo*: vt ait in re-
bus Persiis; nisi qui aut eodem morbo (nam
qua nunc tempora sunt, hoc verbo utendum
est) laborant, eandemque se in corruptelam
conicerunt; aut diuino quadam iudicio
quod genus in multis millibus vix singulos
(perieras) quanto plus in recessu litteræ boni
labeant, quam primore fronte de se promit-
tunt, animaduerterūt. Quamobrem si quem
neque rei suæ respectus deterret, neque, quæ
plerosque omnes transuersos agit, ambitio
tetrahit, neque hominum sermo moratur,
quin animi sui sententiam accedat, perpe-
tuoque deinde quem initio cursum petiue-
nit teneat, quid eum aliud censemus, quam
posteaquam ad eius oculos honesti pulcritu-

* 3

do al-

Litteræ
ectiones

P R A E F A T I O.

do alluxerit, mirifica illa specie sola percussum, tamquam deo impletum, parui putasse Cennia, præquam ne illud è manibus aque amplexu amitteret. Et mihi quidem in hac cogitatione versanti, tu imprimis occurrere soles, generosissime I o. CYRIAC E, qui vtrumque, & perspexeris speciem hanc prudentissimè, & amaris constantiam. Vidi enim ipse ante paucos annos, R. Koch, cùm viueremus vterque, incredibilim contentionem animi tui, & exercitanes in omni studiorum genere assidas: cum tu nobis omnibus præires exemplo non modò diligentia, sed etiam continentia, neque solum voluptati, sed omnino otio, siue rius est requiem dici, atque interceden laboris; bellum indicas, ut in optato sapientiae portu maturè conquiesceres. Itaque in tanto auditorum numero, quantum & opportunitissimæ vrbis sit us famaque celebris Academæ, & clarissimorum virorum Calixt Brucæi, Chytræorum, aliorumque auctontas facere poterat, nemo magis doctoribus ore erat, quem illi sobrium continentemque laudabant, vt naturæ tamen bonum agnoscerent, totumque celo fluxisse, vti ne si velles quidem posses à te ipso desciscere: diligentiam illam commemorabilem & nesci-

Auct
Varia
L

P R A E F A T I O.

min vestro isto ordine sine exemplo, cùm
desnoctesq. tibi instares, quando id in opti-
ma natura plerumque contrà occurrit; si ad-
mirabantur, nihil vt posse præclarus fateren-
tur. Magnum hoc, magnum in homine co-
pioso & beato; in eo verò qui genere cùm
nobilissimis Germaniæ nostræ comparari, o-
ptimus anteferri etiam plerisque possit, vix
cum humanum est. Me quidem certè ita ce-
piti, vt & tunc statim admirari te cœperim.
& hoc tépore cuius patrocinio librum hunc
potius committere vellem, ex omni nobili-
tate nostrorum flore repererim neminem,
ut ob auctoritatem nominis tui apud om-
nes merito tuo maximam, quæ milii & præ-
sidio aduersus inuidorum calumnias & ho-
mori ad famam bonorum futura esset: tum
propter summam illam & notam pridem mi-
hi humanitatem tuam. Qui enim iam olim
quæ admodum adolescentulo exciderunt,
non aspernari visus es, vt hæc non item lu-
benter in clientelam tuam recepturus sis, vi-
deor metuere non debere; non illa quidem
fortasse multo politiora, neque priuatim ad
famam nominis mei vberiora, sed tamen, si
indicare mihi de studiis meis permittitur,
multo publicè utilia. Nam reliquis in re-
bus scriptione supersederi sæpe poterat; cùm

* 4

omnia

Experi-
ectione

P R A E F A T I O.

omnia politissimi veteres , & inuenient
quàm ij qui nunc sunt homines , acutus ,
differuerint ornatiùs : hoc genus haec littera
rum xstate , & librorum ea , qua laboramus
infinita propemodum mole , solum necessi
tatem est : si quidem interest linguarum &
tium , limpidissimos fontes antiquorum
minum ; & quibus solis illæ recte & præcis
nè hauriuntur ; iniuria temporum turbida
obstuctos etiam sâpe , retari & perpung
quod certè interest , idq[ue] arbitror negan
rum neminem . nam libri vel sapientissime
scripti , nisi intelligantur , usui esse non po
sunt ; sed nec intelligi ; si maculis scatent
Ita fit , vt hisce cluendis operam qui impe
dunt , eadē pulcherrimis monumentis &
tegritatem nitoremque suum restituant , &
lucem fenerentur . Q[uo]d utrumque & ipsi
heic secutus sum certè quantum autem cor
secutus sim tu iudicabis generosissime lo
CYR I A C E & à te erudit viri alij: quo s
men ; si cogitabunt , hanc me scribendi vian
Primum popularium meorum , præcedente
quem subsequerer nullo , ingressum ; & quo
res spero futuros industriae meæ ; neque tam
reprehensione , sicuti defecero , quàm wh
perduxero , laude dignum iudicaturos . Te
quidem qua es humanitate , certò scio &

BRUNO

natus

P R A E F A T I O .

notus hosce meos non improbaturum, ex-
saturumque offensiunculas, quæ erunt, a-
pud alios adolescentiæ, nonnullos etiam pa-
tricæ nomine. Quod vt facias & à claritate
nominis tui hæc nostra splendoris nonnihil
mutuari patiare, meque adeò totum aduer-
sus maliuulos tuendum tibi defendendum
que suscipias, etiam atque etiam abs te peto.
Vale. In Agrippinensisbus, Kalend. Decem-
bris. 18. D. X C I.

* L IN

Litterati
ectione.